

Till arbetspensionsanstalterna

BEFRIELSE AV FÖRETAGARE FRÅN FÖRSÄKRINGSSKYLDIGHET

Bestämmelserna i social- och hälsovårdsministeriets beslut (673/69) om befrielse har hittills behållits nästan oförändrade. En enda ändring genomfördes år 1974, då bestämmelserna om retroaktivt befriande reviderades.

Nivån för arbetspensionerna inom den privata sektorn har kontinuerligt förbättrats. Den målsatta nivån har höjts från 40 procent till 60 procent av lönen eller arbetsinkomsten. Den ändrade nivån för pensionskyddet inverkar självfallet på uppfattningen om, vad som avses med tillräckligt pensionskydd. Ändringen i pensionskyddsnivån har likväl inte betaktats i befrielsebestämmelserna.

Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade 5.6.1985 ett nytt beslut om tillämpningen av 3 § FÖPL och 4 § LFÖPL. Genom detta beslut upphävdes ministeriets beslut av 7.11.1969 jämte däri senare gjorda ändringar. Det nya beslutet träder i kraft 1.7.1985 och tillämpas på de befrielseärenden som är anhängiga efter ikraftträdandet.

De mest betydande ändringarna i de nya bestämmelserna om befrielse är följande:

- nivåförhöjningen i arbetspensionerna har beaktats i befrielsebestämmelserna
- bestämmelserna om retroaktiv befrielse har ändrats
- dessutom ingår i beslutet bestämmelser om befrielse efter 62 års ålder,
- om befrielse på grund av redan beviljad pension och
- om befrielse på grund av andra samtidiga till pension berättigande beaktansvärda inkomster, samt
- utsägs därtill i beslutet, när befrielse kan beviljas, fastän företagaren inte har annat samtidigt förvärvsarbete, men i tidigare förvärvsarbete redan intjänat ett pensionskydd av en viss nivå vid tidpunkten för befrielseansökan.

Förutsättningarna för befrielse

Befrielse från den i FÖPL och LFÖPL avsedda försäkringsskyldigheten beviljas när sökandens pensionsskydd enligt lag eller offentlig pensionsstadga är tillräckligt. I 2 § i ministeriets beslut anges förutsättningarna för att företagare skall kunna beviljas befrielse från sin försäkringsskyldighet. Befrielsebestämmelserna är fyra till antalet och befrielse beviljas på ansökan.

- 1) Befrielse skall beviljas företagare, när företagarens på annat än i FÖPL avsett förvärvsarbete baserade pension, med beaktande av den återstående tiden fram till pensionsåldern, kan beräknas utgöra minst 375 mark i månaden enligt indexnivån år 1970. Det till APL-index anknutna beloppet är 2 071,07 mark i månaden år 1985. Samtidigt förutsätts, att företagarens i FÖPL avsedda arbetsinkomst enligt uppskattning är högst en fjärdedel av företagarens övriga till pension berättigande förvärvsinkomster.
- 2) Om företagarens i FÖPL avsedda arbetsinkomst är större än en fjärdedel av hans övriga till pension berättigande förvärvsinkomster, beviljas befrielse,
  - om företagarens på annat förvärvsarbete baserade pensionsskydd är minst en tredjedel av alla hans samtida till pension berättigande förvärvsinkomster och
  - detta pensionsskydd är minst 375 mark i månaden enligt indexnivån år 1970 (2 071,07 mark år 1985).
- 3) Befrielse beviljas även företagare, vars samtida andra än de i FÖPL avsedda, till pension berättigande förvärvsinkomster är minst lika stora som den i 7 § 1 mom. FÖPL stadgade övre gränsen för arbetsinkomsten, vilken enligt indexnivån år 1970 är 50 000 mark i året (276 142,13 mark år 1985).
- 4) Likaså beviljas befrielse åt företagare, vars pensionsskydd redan är 1 388,89 mark i månaden. Detta belopp utgör en tredjedel av den i 7 § 1 mom. FÖPL fastslagna övre arbetsinkomstgränsen. Det angivna beloppet är lika med 7 670,61 mark enligt index år 1985.

Juridiska avdelningen

13.6.1985

3

Befrielse på grund av fribrev

I det förra ministeriebeslutet fanns ingenting nämnt om det krävdes samtidigt förvärvsarbete vid sidan om företagaverksamheten eller inte. I det nya beslutet fastslås, att den återstående tiden skall beaktas vid beräkningen av den på ett pågående förvärvsarbete baserade pensionen.

Om befrielseansökan baserar sig enbart på pension som intjänats i ett redan avslutat arbets- eller tjänsteförhållande, kan befrielse beviljas endast om den i 4) punkten angivna förutsättningen är för handen.

Befrielse på grund av redan beviljad pension

Ansökan om befrielse kan grunda sig på pension som redan går till utbetalning, varvid någon jämförelse med samtidigt pågående förvärvsverksamhet inte kan göras. Ärenden av detta slag förekommer då sökanden har tillhört ett pensionssystem med lägre pensionsålder än den allmänna pensionsåldern 65 år. Företagaren har då kanske redan intjänat en pension till fullt belopp inom det andra förvärvsarbetspensionssystemet. Den redan beviljade pensionen är en bestående förmån. För att befrielsebestämmelserna skall kunna tillämpas även vid ansökan om befrielse på grund av redan beviljad pension, har i beslutet intagits en bestämmelse, enligt vilken den pensionsgrundande lönen eller arbetsinkomsten för den beviljade pensionen jämförelsesvis med lön eller arbetsinkomst i pågående arbets- eller tjänsteförhållande eller i företagaverksamhet, när det avgörs om pensionsskyddet är tillräckligt eller inte.

Retroaktiv befrielse

Bestämmelserna angående befrielsetiden ingår i 3 § i ministeriets beslut. Företagare som inte har en gällande FÖPL-försäkring, kan beviljas befrielse även retroaktivt för den tid, under vilken förutsättningarna för befrielse uppfyllts. På så sätt kan kortvariga försäkringsperioder för retroaktiv tid undvikas då befrielse annars beviljas. Övervakningen av företagarna har effektiverats, vilket innebär, att det knappast längre går att upprätthålla ett avgiftsfritt invalid- och familjepensionsskydd och att först då behovet det påkallar antingen teckna försäkring eller ansöka om befrielse från försäkringsskyldigheten.

Befrielse av företagare som fyllt 63 år

Till följd av de från ingången av år 1980 gällande ändringarna i arbetspensionslagarna insamlas inte längre arbetsförhållandeuppgifter fram till pensionsåldern för bestämmandet av ålderspensionen utan endast till utgången av det år, då arbetstagaren (företagaren) fyller 63 år. Pensionen uträknas som om vederb. hade blivit arbetsoförmögen den sista dagen under det kalenderår så han fyllde 63 år.

En del företagare ha ansökt om befrielse från sin försäkringsskyldighet när de har fyllt 63. Om förutsättningarna för befrielse har uppfyllts, har befrielse inte kunnat förvägras. I praktiken har befrielseansökan varit en ansökan om befrielse från försäkringspremier för tiden fram till pensionsåldern, vilken redan beaktats vid bestämmandet av pensionen.

För att hindra detta har i ministeriets beslut intagits en bestämmelse om att företagare, som ansöker om befrielse först efter att ha fyllt 62 år, beviljas befrielse endast i de fall då företagaren, om befrielsen beviljas, inte i stöd av FÖPL har rätt att räkna sig till godo den återstående tiden fram till pensionsåldern.

Pensionsanstalternas utlåtanden om befrielseansökningarna

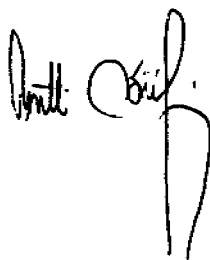
Om företagaren har en gällande försäkring eller om han samtidigt ansöker både om försäkring och om befrielse från försäkringsskyldigheten, ber Pensionskyddscentralen vederb. pensionsanstalt om utlåtande. I utlåtandet skall pensionsanstalten ge besked om den arbetsinkomst som faställts eller som borde fastställas för företagaren, från vilken dag arbetsinkomsten faställts eller borde fastställas samt indexnivån för det angivna arbetsinkomstbeloppet. Dessutom behövs uppgifter om, när arbetsinkomstbeslutet har postats.

Pensionsanstalten behöver inte ge någon ytterligare utredning om företagarens pensionskydd enligt annan lag. Likaså kan pensionsanstalten överlåta på Pensionskyddscentralen att pröva om förutsättningar för befrielse föreligger.

Ny blankett för befrielsenansökan

I blanketten för befrielseansökan har gjorts de ändringar som de nya befrielsebestämmelserna kräver.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Social- och hälsovårdsministeriets beslut

om tillämpningen av 3 § lagen om pension för företagare och 4 § lagen om pension för lantbruksföretagare

Utfärdat i Helsingfors den 5 juni 1985

Social- och hälsovårdsministeriet har med stöd av 3 § lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/69) och 4 § lagen av samma datum om pension för lantbruksföretagare (467/69) beslutat:

1 §

Med pensionsskydd, på grund av vilket företagare kan beviljas befrielse från i lagen om pension för företagare stadgad försäkringsskyldighet, avses sådant i lag eller i offentlig pensionsstadga föreskrivet pensionsskydd som grundar sig på annat än i lagen om pension för företagare avsett förvärsarbete.

2 §

När fråga om befrielse av företagare från i lagen om pension för företagare stadgad försäkringsskyldighet avgörs skall företagarens pensionsskydd och familjepensionsskyddet för hans anhöriga anses tillräckligt:

1) om företagarens pension av annat än i lagen om pension för företagare avsett arbete beräknas vara minst 375 mark i månaden och hans arbetsinkomst av i lagen om pension för företagare avsedd företagareverksamhet utgör högst en fjärdedel av hans övriga samtida, till pension berättigande inkomster;

2) om företagarens pension av annat än i lagen om pension för företagare avsett arbete beräknas utgöra minst en tredjedel av alla hans samtida, till pension berättigande inkomster, dock minst 375 mark i månaden;

3) om företagarens samtida andra än i lagen om pension för företagare avsedda, till pension berättigande arbetsinkomster är minst lika stora som den övre gräns för arbetsinkomsten som stadgas i 7 § 1 mom. lagen om pension för företagare; eller

4) om den pension som företagaren redan intjänat i arbets- eller tjänsteförhållande eller i annan än i lagen om pension för företagare avsedd företagareverksamhet utgör eller beräknas utgöra minst en tredjedel av den övre gräns för arbetsinkomsten som stadgas i 7 § 1 mom. lagen om pension för företagare.

Vid beräkandet av storleken av pension som grundar sig på förvärsarbete som ännu fortgår skall även den tid som återstår till pensionsåldern beaktas.

Om företagaren redan erhåller i 1 § avsedd pension, fogas till hans samtida, till pension berättigande inkomster den lön eller arbetsinkomst som ligger till grund för sagda pension.

3 §

Befrielse beviljas för högst fem år, om inte särskilda skäl för dess beviljande för längre tid föreligger.

Befrielse beviljas räknat från den dag som följer näst efter den då ansökan inlämnats. Om

företagaren inte innehar gällande försäkring enligt lagen om pension för företagare, kan befrielsen beviljas även retroaktivt för den tid, under vilken de förutsättningar som avses i 2 § uppfyllts.

Befrielse kan beviljas företagare efter det kalenderår, under vilket han fyller 62 år, endast under förutsättning att företagarens ålderspension enligt lagen om pension för företagare, om befrielse skulle beviljas, inte bestäms enligt 5 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

4 §

Befrielsen gäller all verksamhet, på grund av vilken företagaren medan befrielsen är i kraft enligt lagen om pension för företagare vore skyldig att uppta försäkring.

Innehade företagare, som beviljats befrielse, i lagen om pension för företagare stadgad försäkring, som var gällande då han ansökte om befrielse, anses försäkringen ha upphört vid ansökningstidpunkten.

5 §

På ansökan kan företagare, för vilken gäller i 1 § avsedd befrielse, godkännas att komma i åtnjutande av pensionsskydd enligt lagen om pension för företagare, om han beträffande sitt hälsotillstånd uppfyller de krav som uppställts av pensionsskyddscentralen.

6 §

Till ansökningar om befrielse skall fogas av pensionsskyddscentralen föreskriven utredning. Angående den tidpunkt då ansökan skall anses gjord gäller i tillämpliga delar vad som är stadgat

om den tidpunkt då pensionsansökan blir anhängiggjord. Har ansökan inlämnats till pensionsanstalt som bedriver verksamhet enligt lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om pension för arbetstagare eller lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, skall pensionsanstalten ofördröjligen vidarebefordra ansökningen till pensionsskyddscentralen.

7 §

De belopp som anges i 2 § justeras kalenderårsvis enligt i 9 § lagen om pension för arbetstagare avsett indextal, varvid som grundtal används det för år 1970 fastställda indextalet.

8 §

Vad i detta beslut föreskrivits om befriande av företagare från i lagen om pension för företagare stadgad försäkringsskyldighet och om hans godkännande att ånyo komma i åtnjutande av pensionsskydd äger motsvarande tillämpning på lantbruksföretagare, då han ansöker om befrielse från i lagen om pension för lantbruksföretagare stadgad försäkringsskyldighet och om godkännande att ånyo komma i åtnjutande av pensionsskydd.

9 §

Detta beslut träder i kraft den 1 juli 1985.

Genom detta beslut upphävs social- och hälsovårdsministeriets beslut den 7 november 1969 angående tillämpning av 3 § lagen om pension för företagare och 4 § lagen om pension för lantbruksföretagare (673/69) jämte däri senare gjorda ändringar.

Helsingfors den 5 juni 1985

Minister

Regeringsråd,
såsom byråchef